

Asia: VN/27236/2020

Kansallista yritysvastuulakia koskeva arviomuistio

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuntonne yleisesti arviomuistiosta.

Kansallista yritysvastuuta koskeva arviointimuistio on perusteellinen ja hyvin laadittu. Siinä käsitellään asianmukaisen huolellisuuden veloitetta kattavasti ja esitetään erilaisia vaihtoehtoja asiaan liittyvään mahdollisen sääntelyn toteuttamiseksi. Arviointimuistiossa on kuvattu ja arvioitu myös asiaan keskeisesti kytkeytyvän EU-sääntelyn vaikutuksia mahdolliseen kansalliseen sääntelyyn.

2) Lausuntonne kansalliseen yritysvastuusääntelyyn ryhtymisestä.

Yritysvastuulain tavoitteet, haitallisten ihmisoikeus- ja ympäristövaikutusten tunnistaminen, ehkäisy, lieventäminen, lopettaminen ja mahdollinen korjaaminen ovat kannatettavia tavoitteita. On kuitenkin niin, että Suomen ei kannata edetä asiassa kansallisesti, koska EU:ssa on samanaikaisesti käsitellyssä komission esitys vastaavasta asiasta. EU-sääntelyn lopullinen sisältö lienee selvillä runsaan vuoden kuluttua, kun asiaa koskevat neuvottelut EU:n toimielinten välillä ovat käytyinä. Nopea eteneminen kansallisessa lainsäädännössä johtaisi todennäköisesti siihen, että kansallisen lakiehdotuksen antamisen hetkellä ei tiedettäisi, mikä sen suhde lopulliseen EU-sääntelyyn olisi.

3) Lausuntonne muistiossa esitetyistä sääntelyvaihtoehdoista (veloitteen sisältö, soveltamisala ja seuraamusjärjestelmä).

MTK tarkastelee yritysvastuuseen liittyvän sääntelyn kehittymistä erityisesti maa- ja metsätaloutta harjoittavien yrittäjien näkökulmasta. EU:n yhteinen maatalouspolitiikka pitää sisällään vahvoja vastuulliseen toimintaan liittyviä lakisäätöisiä elementtejä, joiden rooli on käynnissä olevassa uudistuksessa vahvistumassa. Suomalaisessa kestävässä perhemetsätaloudessa vastuullista toimintaa toteutetaan erityisesti metsien sertifiointijärjestelmillä. MTK tavoittelee sitä, että jokainen suomalainen metsätila kuuluisi sertifiointin piiriin.

Yritysvastuuseen liittyvän sääntelyn kehittämisen ei pidä tuoda ylimääräistä lisääntyvää hallinnollista taakkaa suomalaisille maatiloille tai metsänomistajille. Huolenaiheena on se, että suurempien yritysten veloitteet siirtyisivät yritysten sopimuskäytännöissä pienempien yritysten vastuulle. Kaikessa uudessa sääntelyssä tulee pitää mielessä tarkoituksenmukaisuusharkinta ja tehdä vaikutustenarvio tämän kautta.

4) Lausuntonne arviomuistiossa esitetyistä sääntelyn ihmisoikeus-, ympäristö- ja yritysvaikutuksista.

Lähtökohtaisesti globaaleihin ongelmiin pitäisi löytää ratkaisuja ylikansallisella tasolla. EU-tason sääntely asiassa on huomattavasti vaikuttavampaa kuin se, että sääntely toteutettaisiin kansallisella tasolla.

Tiainen Simo
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry